

اولین همایش ملی گردشگری، جغرافیا و محیط زیست پایدار

محل برگزاری دانشکده شهید مفتاح همدان

۳۰ آبان ۱۳۹۲

انجمن محیط زیست کلان

ساماندهی بافت فرسوده آرامگاه عرب باغی ارومیه

یعقوب زینالفام^۱

رامین رضایی شهبایی^۲

چکیده

کشورهای جهان اعم از توسعه یافته و یا در حال توسعه، در برهه ای از زمان با پدیده افزایش جمعیت شهر نشین مواجه بوده و یا خواهند بود. کشورهای در حال توسعه که غالباً در دهه های اخیر با این پدیده روبرو شده اند، با مشکلات بیشتری در این عرصه مواجه هستند، چرا که از یک سو نرخ شهرنشینی در آنها بیشتر از نرخ شهرنشینی کشورهای توسعه یافته (در دوران اوج شهرنشینی) است و از سویی دیگر اکثر قریب به اتفاق چنین کشورهایی با کمبود شدید منابع مالی مواجه اند. این امر با توجه به هزینه بر بودن طرح های معمول توسعه شهری، این کشورها را با معضل اساسی مواجه کرده است. از مهمترین پیامدهای چنین روند شهرنشینی در کنار عدم تامین زیرساخت های مناسب شهری برای ساکنین و مهاجرین شهرها، بوجود آمدن بافتهای نامنظم و فرسوده پیرامون شهری و درون شهری است که معضلات متعدد اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی را به دنبال خواهد داشت. این مسئله در کنار تبدیل شدن زمین به یک منبع کمیاب اجتماعی، در دهه های اخیر باعث شده است که استفاده بهینه از بافتهای فرسوده که یکی از منابع اصلی تامین زمین درون شهری است، اهمیت ویژه ای بیابد.

پس از ۳۰ سال که از آغاز فعالیت های علمی و آکادمیک برای شناخت چند و چون مرمت شهرهای تاریخی در ایران می گذرد، پیش روی متخصصان ما که به این مقوله می پردازند، دو راه اصلی و متنافر و از بن بیگانه با یکدیگر قرار دارند و پیموده می شوند. یک راه موضوع مداخله در شهرهای تاریخی را به مثابه مکانی که دچار عارضه ای گشته است که باید از میان برداشته شود می بیند و در پی آن است که نارسایی ها را در موضعشان ببیند و از سر راه بردارد و دومی، که جویای شناخت ریشه های اسباب نارسایی است، پی جوی راهی برای آن است که از یک سو گذشته ها را نادیده نگیرد و سوی دیگر ماندگاری زندگی شهر را در آینده تضمین کند.

واژگان کلیدی: ساماندهی، بافت فرسوده، معماری، عرب باغی، ارومیه

arc_arc_free@yahoo.com

Urbanplanning.iran@gmail.com

۱- عضو هیات علمی دانشگاه آزاد واحد میاندوآب

۲. کارشناس ارشد برنامه ریزی شهری و منطقه ای